

Hovoříme s likvidátorem Harvardského průmyslového holdingu, a.s. – v likvidaci prof. Ing. Zdeňkem Častorálem, DrSc.

HARVARDSKÝ PRŮMYSLOVÝ HOLDING, A. S. A LEGALIZACE VÝNOSŮ Z TRESTNÉ ČINNOSTI (2)

PANE PROFESORE, NAVAZUJI NA NÁŠ MINULÝ ROZHOVOR KN 11/2014, KTERÝ SE TÝKAL NEJVĚTŠÍHO PODVODU V ČESKÉ REPUBLICE, V RÁMCI KTERÉHO DNES ODSOUZENÍ A UPRCHLÍ VIKTOR KOŽENÝ A BORIS VOSTRÝ POŠKODILI VÍCE JAK 240 000 AKCIONÁŘŮ HPH.

TEXT: RED, FOTO: KN

*Je to
trestná
činnost,
která je
páchána
napříč EU*

Jaké je pojetí z hlediska zákonné úpravy legalizace výnosů z trestné činnosti v ČR?

Jak jsem již uvedl pojetí legalizace výnosů z trestné činnosti vychází především ze směrnic EÚ, které jsou postupně zpřísňovány tak jak se vyvíjí trendy v páchání této trestné činnosti pachateli. Je to trestná činnost, která je páchána napříč EÚ, nezná hranic, je velmi sofistikovaná a výnosy z ní jsou značné, ohrožující politickou a ekonomickou stabilitu nejenom států EÚ. Z hlediska zákonné úpravy v ČR je možné stručně charakterizovat následujícími úpravami:

1. Definice legalizace výnosů z t. č. byla dříve upravena § 252a trestního zákoníku (zákona č.140/1964 Sb.ve znění jeho novelizací).

**§ 252a
Legalizace výnosů z trestné činnosti**

- (1) Kdo zastírá původ nebo jinak usiluje, aby bylo podstatně ztíženo nebo znemožněno zjištění původu věci nebo jiného majetkového prospěchu získaného trestnou činností, s cílem vzbudit zdání, že taková věc nebo prospěch byly nabyty v souladu se zákonem, nebo kdo jinému spáchání takového činu umožní, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo peněžitým trestem.
- (2) Odnětím svobody na jeden rok až pět let bude pachatel potrestán,
- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 jako člen organizované skupiny, nebo
- b) získá-li takovým činem značný prospěch.
- (3) Odnětím svobody na dvě léta až osm let nebo propadnutím majetku bude pachatel potrestán,
- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 ve vztahu k věcem pocházejícím z obchodu s omamnými nebo psychotropními látkami nebo z jiného zvláště závažného trestného činu,
- b) získá-li činem uvedeným v odstavci 1 prospěch velkého rozsahu, nebo

c) zneužije-li ke spáchání takového činu svého postavení v zaměstnání nebo funkce.“.

Toto ustanovení upravovalo Legalizaci výnosů z trestné činnosti poněkud úžeji než bylo toto pojetí stanoveno Vídeňskou, Štrasburskou a Palermskou úmluvou, kdy uplatnění tohoto ustanovení vyžadovalo důkaz o úmyslu „zastírat původ nebo jinak usilovat, aby bylo podstatně ztíženo nebo znemožněno zjištění původu věci (...) s cílem vzbudit zdání, že taková věc nebo prospěch byly nabyty v souladu se zákonem“. Tento požadavek nebyl v souladu s ustanoveními výše uvedených úmluv. Zejména stav „nabytí, držení nebo užívání majetku, s vědomím, že tento majetek pochází z trestné činnosti“ nebyl § 252a pokryt. Kromě toho definice praní špinavých peněz stanovena v tomto tr. zákoně nebyla ani v souladu s definicí praní špinavých peněz upravená v § 1 zákona č. 61/1996 Sb. Dalším nedostatek této právní úpravy bylo, že trestní sazba za spáchání tohoto tr. činu platná pro ČR byla nižší než stanovily mezinárodně přijímané standardy.

2. S účinností od 1.1.2010 je legalizace výnosů z t. č. upravena § 216 trestního zákoníku (zákona č.40/2009 Sb.)

**§ 216
Legalizace výnosů z trestné činnosti**

- (1) Kdo zastírá původ nebo jinak usiluje, aby bylo podstatně ztíženo nebo znemožněno zjištění původu
- a) věci nebo jiné majetkové hodnoty, která byla získána trestným činem spáchaným na území České republiky nebo v cizině, nebo jako odměna za něj, nebo
- b) věci nebo jiné majetkové hodnoty, která byla opatřena za věc nebo jinou majetkovou hodnotu uvedenou v písmenu a), nebo kdo jinému spáchání takového činu umožní, bude potrestán odnětím svobody až na čtyři léta, peněžitým trestem, zákazem činnosti nebo propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty; spáchá-li však takový čin ve vztahu k věci nebo jiné majetkové hodnotě, která pochází z trestného činu, na který zá-

- kon stanoví trest mírnější, bude potrestán tímto trestem mírnějším.
- (2) Odnětím svobody na šest měsíců až pět let nebo peněžitým trestem bude pachatel potrestán,
- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 ve vztahu k věci nebo jiné majetkové hodnotě ve větší hodnotě, nebo
- b) získá-li takovým činem pro sebe nebo pro jiného větší prospěch.
- (3) Odnětím svobody na dvě léta až šest let nebo propadnutím majetku bude pachatel potrestán,
- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 jako člen organizované skupiny,
- b) spáchá-li takový čin ve vztahu k věci nebo jiné majetkové hodnotě pocházející ze zvlášť závažného zločinu,
- c) spáchá-li takový čin ve vztahu k věci nebo jiné majetkové hodnotě ve značné hodnotě,
- d) získá-li takovým činem pro sebe nebo pro jiného značný prospěch, nebo
- e) zneužije-li ke spáchání takového činu svého postavení v zaměstnání nebo své funkce.
- (4) Odnětím svobody na tři léta až osm let nebo propadnutím majetku bude pachatel potrestán,
- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 ve spojení s organizovanou skupinou působící ve více státech,
- b) spáchá-li takový čin ve vztahu k věci nebo jiné majetkové hodnotě v hodnotě velkého rozsahu, nebo
- c) získá-li takovým činem pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu.

Subjektivní stránka výše specifikovaného trestného činu je pak dovozována jak z objektivních skutkových okolností trestného činu a i predikativních trestných činů páchaných odsouzenými v úmyslu získání majetkového prospěchu s následnou legalizací výnosů z této trestné činnosti.

3. Zákon č.61/1996 Sb. ČR o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti z 15. února 1996 nabyl účinnosti 1. července 1996. V návaznosti na termín účinnosti tohoto zákona, vývoj situace v HPH, v konfrontaci s trestnou činností odsouzených popsanou v rozsudku Vrchního soudu v Praze z 17.10.2012 vyplývá že:

- trestná činnost odsouzených do 30.6.1996, podrobně soudem popsána v pravomocném rozsudku, probíhala až 1 den před platností zákona č. 61/1996 Sb. ČR,
- po 1.7.1996 byla legalizace výnosů z trestné činnosti zakomponována do tuzemského právní řádu, byla popsána a vymezena trestní odpovědnost, to vše v částečné návaznosti na mezinárodní legislativu,
- legalizace výnosů z trestné činnosti byla a je po 1.7.1996 trestně postižitelná

4. Legalizací výnosů z trestné činnosti se rozumí podle zákona č. 61/1996 Sb. ČR (OPLZ) jednání sledující zakrytí nezákonného původu výnosu z této činnosti s cílem vzbudit zdání, že jde o příjem nabytý v souladu se zákonem. Není přitom rozhodující, zda k takovému jednání došlo zcela nebo zčásti na území České republiky. Uvedené jednání spočívá zejména:

- a) v přeměně nebo převodu majetku s vědomím, že pochází z trestné činnosti, za účelem jeho utajení nebo zastření jeho původu nebo za účelem napomáhání osobě, která se účastní páčání takové činnosti, aby unikla právním důsledkům svého jednání,
- b) v utajení nebo zastření skutečné povahy, zdroje, umístění, pohybu majetku a nakládání s ním nebo změny

- práv vztahujících se k majetku s vědomím, že tento majetek pochází z trestné činnosti,
- c) v nabytí, držbě, použití majetku nebo nakládání s ním s vědomím, že pochází z trestné činnosti,
- d) ve zločinném spolčení osob nebo jiné formě součinnosti za účelem jednání uvedeného pod písmeny a), b) nebo c).

Výnosem podle tohoto zákona se rozumí jakákoliv ekonomická výhoda z jednání, které vykazuje znaky trestného činu. Proces legalizace výnosů (zejména z organizovaného zločinu) je tak komplexem účelově vytvořených ekonomických přesunů a transformací, s cílem zastřít jejich původ a vytvoření nové legální identity.

Legalizací výnosů z nelegálních aktivit se rozumí takové jednání pachatelů, které směřuje k zakrytí nezákonného původu obohacení v důsledku trestné činnosti a jeho legalizace pro konečné užití.

Významnou zásadou této právní úpravy je to, že osoby, které získaly trestným činem určitý majetek, z něho nesmí mít jakýkoliv užitek. Pachatelé musí být od majetku zákonným způsobem odděleni.

**Osoby,
které
získaly
trestným
činem určitý
majetek,
z něho
nesmí mít
jakýkoliv
užitek**

Prof. Ing. Zdeněk Častorál